

ABSTRAKT

Primati i së drejtës së Bashkimit Evropian është një parim ligjor sipas të cilit e drejta e Bashkimit Evropian dominon mbi ligjet kombëtare të shteteve anëtare të BE-së. Një interpretim i Gjykatës Evropiane të Drejtësisë vërtetoi se e drejta evropiane ka përparësi mbi çdo ligj kombëtar, duke përfshirë kushtetutën e një shteti anëtar. Ky parim përgjithësisht njihet nga shumica e gjykatave kombëtare, përveç rasteve kur ligji evropian zëvendësohet nga kushtetuta e një shteti anëtar. Si pasojë, gjykatat kushtetuese kombëtare mund të shqyrtojnë gjithashtu përputhshmërinë e ligjit të BE-së me ligjin kushtetues kombëtar.

Është thelbësore të mos ngatërrohet përparësia me epërsinë. Koncepti i epërsisë, ndryshe nga përparësia, është i lidhur në mënyrë të pashmangshme me hierarkinë. Si rezultat, koncepti i supremacisë mund të zbatohet vetëm brenda një rendi juridik të vetëm, të strukturuar në mënyrë hierarkike. Ligjet e Bashkimit Evropian dhe ligjet e Shteteve Anëtare janë pjesë e rrethit të ndryshme juridike të bazuara në parime të ndryshme përfundimtare.

Në një sistem pluralist kushtetues si ky, përparësia e ligjit të BE-së mund të funksionojë vetëm si rregull për konfliktin e ligjeve. Primati presupozon një konflikt rregullash. Kjo do të thotë se për të njëjtën çështje duhet të zbatohen dy norma juridike njësoj të vlefshme. Shtetet Anëtare i kanë transferuar disa kompetenca Bashkimit Evropian duke e krijuar atë.

Prandaj, Bashkimi Evropian mund të miratojë ligjërish legjislativonin që është drejtpërdrejt i zbatueshëm brenda shteteve të tij anëtare. Përveç rregulloreve, direktivave dhe vendimeve, ky ligj përfshin edhe dispozitat e dy Traktateve, përkatësisht të Traktatit për Bashkimin Evropian (TEU) dhe të Traktatit për Funkcionimin e Bashkimit Evropian (TFBE).

Fjalët kyçe: Bashkim Evropian, primacia, parim, gjykatë, traktat, ligj.